

Waar moet u op letten?

Goede e-learning voor leerkrachten

Steeds vaker wordt e-learning ingezet bij de professionalisering van leerkrachten. Onderzoek toont aan dat de professionaliteit van leerkrachten en schoolleiders efficiënter en effectiever verbetert door het inzetten van e-learning in professionaliserings-trajecten. Maar waar moet u op letten bij het kiezen uit het snel groeiende aanbod van e-learning-cursussen?

In scholingstrajecten wordt steeds vaker zelfstandig te volgen e-learning aangeboden naast persoonlijke en klassikale training. In de wet BIO en de invulling van de nieuwe cao-akkoorden voor het onderwijs ligt de verantwoordelijkheid voor het gebruik van deze leervormen zowel bij de cursist als bij het bevoegd gezag. Voor het bevoegd gezag biedt e-learning een financieel aantrekkelijk alternatief om leerkrachten te faciliteren in het professionaliseringsproces, maar er is vaak nog weinig inzicht in de kwaliteit van het aanbod.

Leerdoelen als uitgangspunt

De basis van goed onderwijs ligt in de gekozen didactiek. Dat geldt net zo goed voor e-learning, of u nu cursussen wilt inkopen of zelf wilt ontwikkelen. Het stellen van doelen en de manier waarop deze doelen bereikt kunnen worden blijft het uitgangspunt van elk leerproces. Om verdere professionalisering van leerkrachten te bereiken, moeten we dus kijken naar de doelen die we willen bereiken en daar de meest effectieve en efficiënte leervormen bij zoeken. Naarmate de behoefte en het doel van het leerproces meer verschuift van kennis en kunde naar vaardigheden en attitude, zal blended learning en persoonlijke of klassikale training een grotere rol spelen.

Ontwikkelen vaardigheden

Zoals ik al in mijn vorige artikel in *PO management* (www.pomanagement.nl/white-paper/198/) aangaf kunnen zelfstandig te volgen e-learningcursussen ook een uitstekende rol spelen bij het ontwikkelen van vaardigheden of veranderen van houding. Bijvoorbeeld met casuïstiek, samenwerkend leren binnen een cursus, het delen van informatie met collega's, het realiseren van e-learningcursussen voor collega's, het evalueren in video's van gedrag door een coach of expert, of best-practice-video's. En deze vormen van leren met e-learning zijn bewezen effectief. Dat blijkt uit verschillende onderzoeken waarvan ik er enkele noem in de literatuurlijst. Voor attitudeveranderingen blijft persoonlijke begeleiding weliswaar noodzakelijk. Maar door de opkomst van ICT-ondersteund leren met behulp van virtual reality zal dit mogelijk veranderen.

Didactiek bepalend voor kwaliteit

Na het vaststellen van de doelen zal net als bij het persoonlijk lesgeven de didactiek bepalen of er effectief geleerd wordt met een zelfstandig te volgen e-learningcursus. Goede e-learning voor professionals zal daarom dezelfde vertrekpunten kennen als het reguliere lesgeven. In figuur 1 vindt u een beknopt overzicht van de te volgen stappen voor het maken van e-learning. Dezelfde stappen kunt u toepassen bij het maken van een keuze voor een bestaande e-learningomgeving of cursusaanbod.

Natuurlijk heeft e-learning specifieke karaktereigenschappen. Denk bijvoorbeeld aan mogelijkheden tot interactie of praktische zaken zoals de lengte van teksten. Maar de basis voor het maken en aanbieden van e-learningcursussen gaat gewoon terug

Tekst:
Klaas Bellinga

Figuur 1: Basisaanpak voor het bouwen van een leeromgeving met e-learningcursussen. Bron: Basisboek E-learning maken, K.Bellinga, Uitgeverij Leuker.nu, 2014

naar de welbekende didactische uitgangspunten. Dat bepaalt de kwaliteit, de effectiviteit en het resultaat van de te volgen e-learningcursus.

Variatie in leervormen

Effectief opleiden vraagt om variatie in opleidingsvormen: persoonlijk, klassikaal en afstandsleren. De mix van deze drie vormen leidt tot een effectief opleidingsprogramma. Het gaat dus niet zozeer om het kiezen voor één van de vormen om een opleidingsprogramma samen te stellen. Het gaat om de variatie. Dat bevordert de interesse en de motivatie om 'een leven lang leren' vol te houden én leuk te maken. Zo ken ik een mooi voorbeeld van een groep leerkrachten die individueel dezelfde zelfstandig te volgen e-learningcursus over instructiegedrag gedaan hadden. De onderbouwing en de begeleidende video's maakten zoveel los in de groep, dat de cursus in de groep nogmaals grondig uitgespit en geëvalueerd werd. Een prachtige invulling van het 'leren op het werk' principe.

Eigenlijk praten we hier dus gewoon over variatie in leervormen. Zelfstandig te volgen e-learningcursussen zijn daar een onderdeel van en ondersteunen bij de ontwikkeling van de leerkracht als professional. Het mooie van zelfstandig te volgen e-learning is dat het een nieuwe vorm toevoegt aan het arsenaal van leervormen. Het is wel een bijzondere vorm: efficiënt, effectief, overal inzetbaar in zelf te bepalen tijd en niet te vergeten: financieel ook aantrekkelijk naast bestaande oplossingen. Maar let wel op de didactische kwaliteit van de cursussen en de juiste toepassing ervan!

Effectiviteit in professionaliseringsaanbod betekent dus ook variatie in leervormen... Ach, er is niets nieuws onder de zon.

Literatuurlijst

- *Basisboek E-learning Maken*, K. Bellinga, uitgeverij Leuker.nu, 2014.
- *Successful e-learning programme on the detection of child abuse in Emergency Departments: a randomised controlled trial*, A.E.F.N. Smekens, D.M. Broekhuijsen-van Henten, J.S. Sittig, I.M.B. Russel, O.Th.J. ten Cate, N.M.Turner, E.M. van de Putte. Pubmed, 2011.
- *Retentie e-learning*. Onderzoek van de Gartner Group heeft aangetoond dat cursisten met e-learning meer en beter informatie onthouden (retentie) dan met klassikaal leren. Volgens de Gartner Group is de retentie zelfs twee keer zo hoog, mits het om kleine hoeveelheden informatie gaat en de e-learningcursussen goed ontworpen zijn met interactiviteit, oefening en toetsen. www.gartner.com
- *A Comparative Study to Evaluate the Educational Impact of E-Learning Tools on Griffith University Pharmacy Students' Level of Understanding Using Bloom's and SOLO Taxonomies*, 2014.
- *E-learning in European Higher Education Institutions*, M. Gaebel, V. Kupriyanova, R. Morais, E. Colucci, 2014.

Klaas Bellinga

Klaas Bellinga is auteur van *Basisboek E-learning maken*. Hij werkt als zelfstandig adviseur voor diverse e-learningplatforms, mkb-ondernemingen en onderwijsinstellingen. Meer informatie: www.e-learningmaken.nl.

Uitgever : Leuker.nu
Omvang : 198 pagina's
ISBN : 978-94-6254-459-8
Prijs : € 39,95
Verkrijgbaar via www.leuker.nu.